

Seweryn Kuśmierczyk

WESELE. Kompozycja rozmów i wizji

Rozmowy i wizje w filmie *Wesele* Andrzeja Wajdy, ze zdjęciami Witolda Sobocińskiego, mają podobną kompozycję. Jest to struktura triadyczna, przypominająca kompozycję utworu muzycznego.

Pierwszym przykładem jest scena rozmowy Dziennikarza z Czepcem. Otwiera ją wstęp, rodzaj uwertury. Następnie pauza z podnoszoną gazetą oddziela fragment początkowy od części środkowej, kulminacji rozmowy.

Wokół rozmawiających mężczyzn widać tańczących gości weselnych. Dzięki temu rozmowa pozostaje w nurcie weselnej zabawy i widz nie odczuwa oddzielenia się rozmawiających od pozostałych osób. Po kolejnej pauzie następuje koda - zakończenie sceny.

Kolejny przykład to rozmowa Pana Młodego z Haneczką, która rozpoczyna się od przejścia Pana Młodego w kierunku drużyny. Odgłosy weselnej zabawy zostają wyciszone. Na pierwszym planie wizualnym i dźwiękowym pojawia się dialog postaci. W tle, podobnie jak w poprzedniej rozmowie, widać tańczących gości. Rozmowę kończy powrót pana Młodego do środka izby. Ponownie wyraźnie słychać muzykę graną przez kapelę i odgłosy tańca.

Kolejny przykład występowania struktury triadycznej związany jest z wizją. Wizja Marysi jest pierwszą w szeregu wizji nawiedzających weselnych gości. Ma miejsce w sieni, gdzie siostra Panny Młodej znajduje się ze swoim mężem Wojtkiem.

W wizji, którą otwiera krótki przebłysk, będący jej uwerturą, pojawia się malarz Ludwik de Laveaux, zmarły narzeczony Marysi. Był uczniem Jana Matejki. Malował w Bronowicach sceny z życia mieszkańców wsi.

Pojawiający się w wizji sad pełny białych kwiatów może kojarzyć się widzom z obrazami Leona Wyczółkowskiego. Jest to jeden z wielu obecnych w filmie *Wesele* cytatów malarskich. Wizja Marysi jest projekcją jej marzeń i niespełnionych pragnień.

Scena, podobnie jak pozostałe sceny wizyjne, otrzymała odrębną kolorystykę i własną warstwę dźwiękową.

Granica między wizją a rzeczywistością została zatarta. Głowa narzeczonego z wizji, podobnie jak głowa Wojtka, spoczywa na kolanach Marysi przywołując skojarzenie z Pietą.

Wizję kończy ujęcie pokazujące stojącego Wojtka – korespondujące z ujęciem rozpoczynającym scenę – gwałtownie przerywa wizję i przywraca linearny bieg czasu. Powraca muzyka grana przez kapelę i odgłosy tańca.

Kolejny przykład to wizja Poety, która rozpoczyna się od podpalenia zapisanej kartki papieru.

Treścią tej wizji jest spotkanie postaci Poety, którego pierwowzorem był poeta Kazimierz Przerwa-Tetmajer, ze zjawą przybierającą kształt wiszącej na ścianie zbroi. W ciemności rozświetlonej rozbłyskami białego światła Poeta mocije się z Rycerzem.

Scenę wizji kończy wejście do izby Pana Młodego. Z otwartych drzwi pada snop światła. Powraca grana przez kapelę muzyka. Po cięciu montażowym z dłoni Poety znika krew. Izba wygląda tak, jakby nic się w niej nie wydarzyło.